

Depozīta sistēmas piemērošana vienreiz lietojamam dzērienu iepakojumam

Vides ministrija
2010.gads 1.aprīlis

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 94/62/EK (1994. gada 20. decembris) par iepakojumu un izlietoto iepakojumu

7. pants. Nodošanas, savākšanas un reģenerācijas sistēmas

- 1. Dalībvalstis paredz vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu tādu sistēmu izveidi, kas ietver:**
  - a) lietotā iepakojuma un/vai iepakojuma atkritumu savākšanu no patērētāja, cita galīgā lietotāja vai no atkritumu plūsmas, lai tam piemērotu visatbilstīgākās atkritumu apsaimniekošanas iespējas,**
  - b) savāktā iepakojuma un/vai izlietotā iepakojuma atkārtotu lietošanu un reģenerāciju, ieskaitot pārstrādi,**
lai sasniegtu šajā direktīvā paredzētos mērķus.

Iepakojuma likums

- **Iepakotājs** ir atbildīgs par tā izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu, kas radies viņa darbības rezultātā.

Iepakotājs - preces ražotājs, pakalpojuma sniedzējs vai pārdevējs, kurš iepako preci vai izstrādājumu Latvijā vai ieved iepakotu preci vai izstrādājumu Latvijā no citām valstīm.

Apkopojot datus par izlietotā iepakojuma pārstrādes un reģenerācijas apjomiem iepriekšējos gados, konstatēts, ka, sākot no 2007.gada Latvija pie spēkā esošiem nosacījumiem nav veikusi izlietotā iepakojuma pārstrādi un reģenerāciju apjomos, kas ir atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/62/EK (1994. gada 20. decembris) par iepakojumu un izlietoto iepakojumu prasībām.

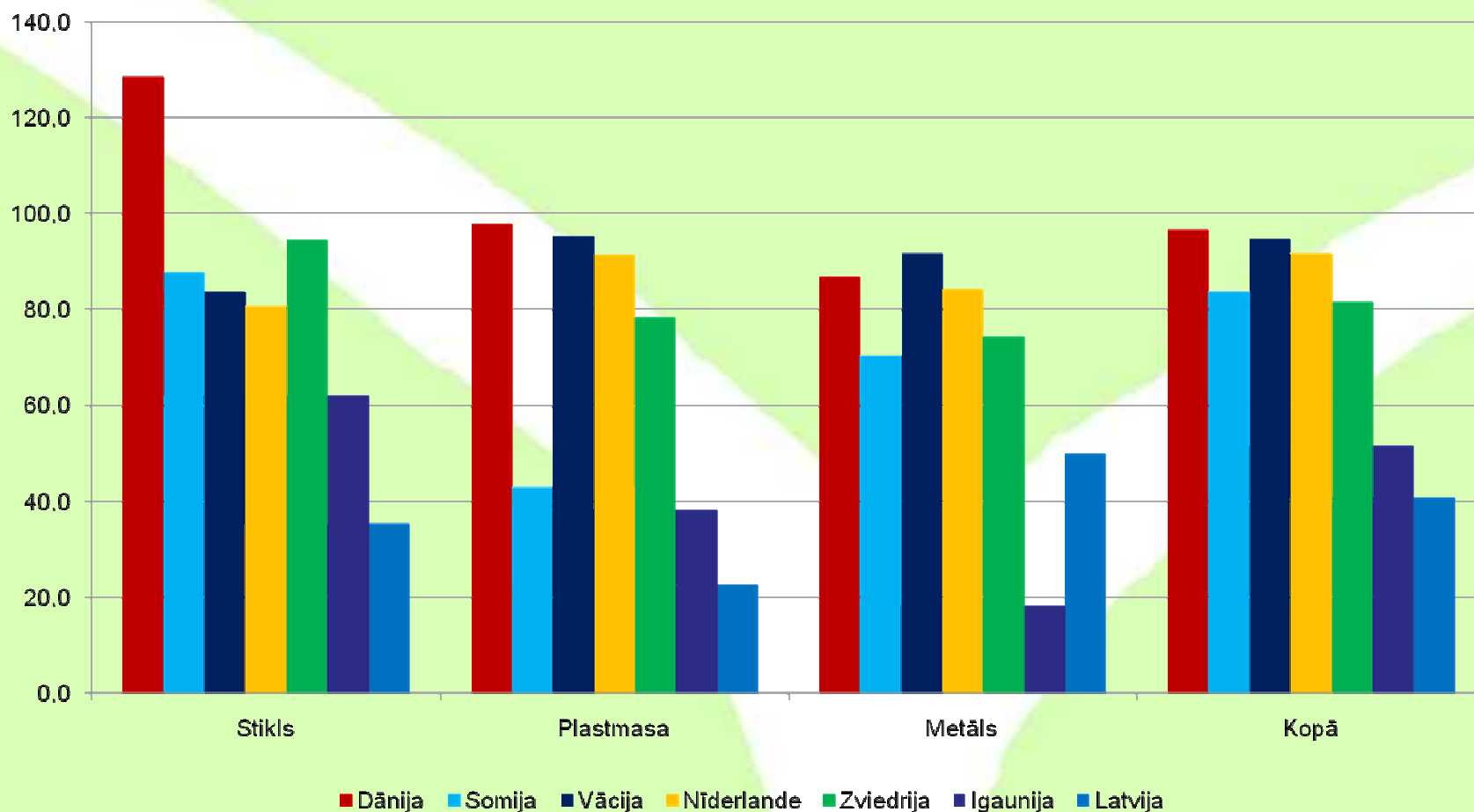
- Aktivizējusies dažādu nevalstiskos organizāciju un iedzīvotāju interese par to, kāpēc Latvijas nav ieviesta sistēma, kas ļauj iedzīvotājiem nodot iztukšotās plastmasas un stikla pudeles, kā arī citus iepakojuma veidus pret atlīdzību.

- Igaunijā, Zviedrijā, Somijā, Vācijā, Dānijā u.c. Eiropas valstīs var nodot atpakaļ izlietotās stikla un plastmasas pudeles, arī skārdenes.
- Latvijā raksturīgs salīdzinoši liels plastmasas dzērienu iepakojuma īpatsvars. Pēdējos astoņos gados palielinājies plastmasas iepakojuma patēriņa apjoms no 19 līdz 25 procentiem.

Igaunijā, Zviedrijā, Somijā, Vācijā, Nīderlandē var nodot atpakaļ izlietotās stikla un plastmasas pudeles un skārdenes

Iepakojuma reģenerācija, % (2007)

Iepakojuma depozīta sistēma - izlietota iepakojuma pieņemšana no patērētāja, šķirošana, pārvadāšana, uzglabāšana, reģenerācija (pārstrāde vai enerģijas iegūšana), kā arī minēto darbību plānošana un organizēšana.

Patērētājs, pērkot preci iepakojumā, kuram ir piemērota depozīta sistēma, **samaksā** noteiktu naudas summu — **depozīta maksu**. Saņemot atpakaļ šo iepakojumu no patērētāja, pārdevējs vai iepakojuma pieņemšanas punkts atmaksā viņam depozīta maksu noteiktā apmērā.

Depozīta sistēmas mērķis ir nodrošināt pēc iespējas lielākus depozīta iepakojuma savākšanas un reģenerācijas apjomus.

Vides ministrijas izvirzītie mērķi, ieviešot obligātu depozīta sistēmu dzērienu iepakojumam:

- 1. Veicināt dabas resursu taupīšanu, nodrošinot izlietotā iepakojuma reģenerācijas normu izpildi atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 94/62/EK prasībām **un panākot** būtiski augstākus atgriešanas rādītājus, salīdzinājumā ar pašreizējiem.**
- 2. Uzlabot vides tīrību, motivējot patērētāju neizmest izlietotos dzērienu iepakojumus, bet tos nodot otrreizējai pārstrādei/izmantošanai, tādējādi līdz minimumam samazinot mežu, lauku, ūdenstilpju un ceļmalu piesārņošanu ar izlietotajiem dzērienu iepakojumiem.**

Izvirzītie kritēriji obligātā depozīta sistēmas ieviešanai

- Maksimāla motivācija patērētājam atgriezt izmantoto iepakojumu un iepakotājam to atgūt
- Pieejamība - nediskriminējoša pieeja dalībai sistēmā iepakotājiem, tirgotājiem un patērētājiem
- Efektivitāte
- Caurspīdīgums

- 2008.gadā pēc Vides ministrijas pasūtījuma SIA „PricewaterhouseCoopers” veica pētījumu **„Iepakojuma depozīta sistēmas ieviešanas aspektu analīze un priekšnosacījumu izstrāde stikla pudelēm, PET pudelēm un skārdenēm”**

Vides ministrijas mājas lapā:

http://www.vidm.gov.lv/lat/darbibas_veidi/iepakojuks.

Vides ministrijas nostādne

- obligāta depozīta sistēmas ieviešana atkārtoti lietojamam dzērienu iepakojumam 2011.gada 1.janvārī.
- obligāta depozīta sistēmas ieviešana vienreiz lietojamam dzērienu iepakojumam 2012.gada 1.janvārī.

- **Saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 9.februāra sēdes protokola Nr.7 25.§ 3.punktu Vides ministrijai bija jāsagatavo un vides ministram mēneša laikā jāiesniedz izskatīšanai Ministru kabinetā tiesību akta projekts par depozīta sistēmu vienreiz lietojamam dzērienu iepakojumam no plastmasas un metāla.**

Normatīvo aktu projekti obligātai depozīta sistēmas ieviešanai vienreiz lietojamam dzērienu iepakojumam:

- **Grozījumi Iepakojuma likumā (izsludināts VSS 25.02.2010.)**
- **Ministru kabineta noteikumi par depozīta sistēmas piemērošanu vienreiz lietojamam dzērienu iepakojumam**
- **Grozījumi Dabas resursu nodokļa likumā (sagatavots izsludināšanai VSS)**

(Depozīta sistēmas piemērošana vienreiz lietojamam iepakojumam tiks sasaistīta ar dabas resursu nodokļa atbrīvojumiem, kuri pašlaik tiek piemēroti, pamatojoties uz izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu atbilstoši Dabas resursu nodokļa likumā noteiktajām prasībām.)

- **Iepakotāji un pārdevēji**, kas realizē noteiktu grupu dzērienus atkārtoti lietojamā vai vienreiz lietojamā depozīta iepakojumā, **piedalās šo preču iepakojuma depozīta sistēmā.**
- **Patērētājs**, pērkot preci depozīta iepakojumā, samaksā noteiktu naudas summu — depozīta maksu. Saņemot atpakaļ depozīta iepakojumu no patērētāja, pārdevējs vai **iepakojuma pieņemšanas punkts** atmaksā viņam depozīta maksu.
- Iepakotāji un pārdevēji, kas pārdod dzērienus depozīta iepakojumā, vai to pārstāvji piedalās **vienotā iepakojuma depozīta sistēmā valstī, kuru īsteno iepakojuma depozīta sistēmas operatoru.**

Iepakojuma depozīta sistēmā iesaistītās puses

- **Iepakotāji** (tajā skaitā preču ražotāji un ievedēji no citām valstīm saskaņā ar Iepakojuma likuma definīciju)
- **Pārdevēji**
- **Iepakojuma pieņemšanas punkti**
- **Iepakojuma depozīta sistēmas operators** (komersants, kas nodrošina depozīta sistēmas piemērošanu dzērienu iepakojumam un šī iepakojuma apsaimniekošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām par iepakojuma depozīta sistēmu un iepakojuma apsaimniekošanu)
- **Vietējās pašvaldības un tirdzniecības vietu īpašnieki un valdītāji**

Iepakotāji, kas realizē noteiktu grupu dzērienus atkārtoti lietojamā vai vienreiz lietojamā depozīta iepakojumā:

- **piedalās** vienotā iepakojuma depozīta sistēmā valstī un **izveido** iepakojuma depozīta sistēmas operatoru **vai slēdz līgumu** ar depozīta sistēmas operatoru, ko konkursa kārtībā izvēlējusies Vides ministrija;
- **slēdz līgumu** par dalību iepakojuma depozīta sistēmā ar depozīta sistēmas operatoru;
- **nodrošina** depozīta iepakojuma uzskaiti;
- **nodrošina** uz depozīta iepakojuma speciālo norādi un ievēro tās lietošanas nosacījumus;
- **piedalās** iepakojuma depozīta sistēmā finansiāli.

Pārdevēji un iepakojuma pieņemšanas punkts, kas realizē noteiktu grupu dzērienus atkārtoti lietojamā vai vienreiz lietojamā depozīta iepakojumā pieņem atpakaļ depozīta iepakojumu no patērētāja:

- **piedalās** vienotā iepakojuma depozīta sistēmā valstī **un izveido** iepakojuma depozīta sistēmas operatoru **vai slēdz līgumu** ar depozīta sistēmas operatoru, ko konkursa kārtībā izvēlējusies Vides ministrija;
- **slēdz līgumu** par dalību iepakojuma depozīta sistēmā ar depozīta sistēmas operatoru;
- **pieņem no patērētāja atpakaļ** depozīta iepakojumu **vai nodrošina** attiecīgā veida iepakojuma **pieņemšanu atpakaļ** **no patērētāja** noteiktā attālumā no tirdzniecības vietas;
- **atmaksā** patērētājam **depozīta maksu**, saņemot no viņa atpakaļ depozīta iepakojumu;
- **nodrošina** depozīta iepakojuma uzskaiti;
- **piedalās** iepakojuma depozīta sistēmā **finansiāli**.

Iepakojuma depozīta sistēmas operators :

- **nodrošina** depozīta sistēmas piemērošanu dzērienu iepakojumam un šī iepakojuma apsaimniekošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām par iepakojuma depozīta sistēmu un iepakojuma apsaimniekošanu;
- **nodrošina**, ka pārdevēju un iepakojuma pieņemšanas punktu pieņemtais depozīta **iepakojums tiek transportēts uz** attiecīgo iepakojuma pārstrādes objektu;
- **samaksā atlīdzību** par depozīta iepakojuma pieņemšanu no patērētāja (tajā skaitā pieņemšanu no patērētāja, uzskaiti, uzglabāšanu) pārdevējam vai iepakojuma pieņemšanas punktam;
- **slēdz līgumu** ar Latvijas Vides aizsardzības fonda administrāciju par depozīta sistēmas piemērošanu dzērienu iepakojumam

PALDIES PAR UZMANĪBU !

